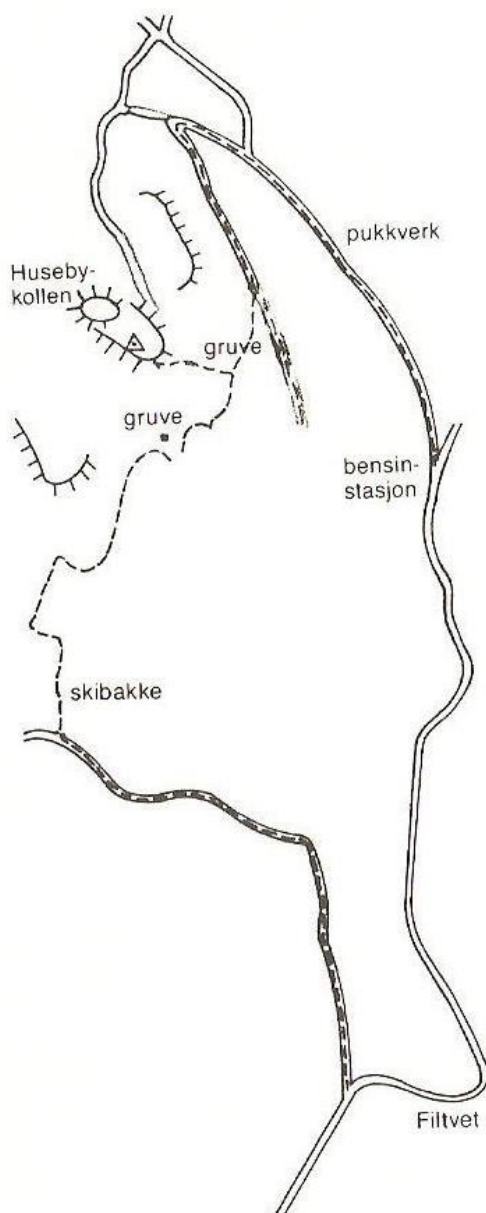

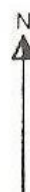
23. Husebykollen

Tur 5–6 km lang i ulendt terreng.

Kart: Oslo Vestmark med Kjekstadmarka og Hurum, og Hurum O-lags kart Huseby.

Utgangspunkt: Filtvet sentrum.

1 km

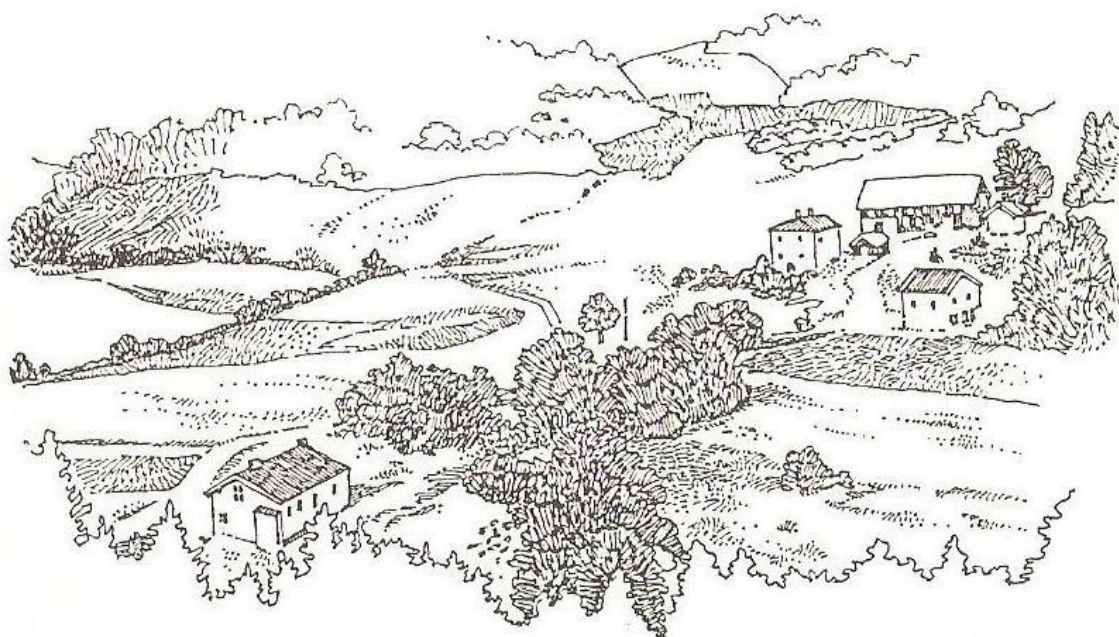
De som besøker Filtvet, tenker gjerne først på badeliv og fiske på fjorden. Men har man vært her noen dager, så begynner man å se innover land også. Husebykollen er da det første som faller en i øynene. Den ligger 1 km nord for Filtvet sentrum.

Skal man gå en tur dit, bør man gå riksveien nordover fra Filtvet sentrum. Etter ca. $\frac{1}{2}$ km tar veien av til Husebygårdene og pukkverket. Tidligere ble bergarten pyroksenitt, en type gabbro, tatt ut her som råvare for steinullproduksjon på Moss. De ble til for ca. 250 mil-

lioni er siden i det vulkanrøret som kom opp her. Pyroksenet størknet og krystalliserte seg på et dyp på 3000 meter under toppen på vulkanen, noe som størrelsen på krystallene forteller. Det måtte lang tid til avkjøling for at krystallene skulle vokse seg så store. Nå drives det pukkverk her som lager fyllmasse og grus til veiene.

Vi går videre oppover veien et par hundre meter til et veidele hvor vi går rett frem et lite stykke til, hvor vi tar av til venstre på en vei utover til hyttefeltene i åsen over pukkverket. Kommet forbi hyttene, så bør du se etter en steinhaug ti meter lang og en meter høy. Det er jernmalm, som skulle vært skipet til Moss Jernverk i 1780-årene. Malmen er sterkt magnetisk og graven ligger på den andre siden av veien som dagbrudd. På Moss laget de kanoner og stueovner av malmen. En av jerngruvene i dette området het Fredriksten gruve.

Fortsett så frem på flaten og ta av på en sti til høyre, følg denne, ta av på neste sti til høyre mot kollen. Når du så har klatret litt så står du med en herlig utsikt over Filtvet og Oslofjorden helt utover til Skagerrak, Østfold og Vestfold med byene Horten og Moss også i bildet.

Velger du å gå hjem igjen nå, så følg kollen innover. Hold til venstre, og du er snart på bilveien fra hyttene som går rundt kollen, forbi Husebygårdene og ned forbi pukkverket.

Husebygårdene har sin egen historie. Tidlig i vikingtiden regjerte småkonger over Båhuslen, Østfold og Akershus, like frem til Lier og Hurum. Disse kongene reiste rundt til de største gårdene i hver bygd, og påla dem å huse ham og hans følge. Alle skulle ha mat og tak over hodet i en uke når kongen kom og krevde inn skatt en gang i året. Gårdene ble kalt Huseby. Med så mange Husebygårder som det er på Østlandet, må kongene ha hatt behov for å reise mye.

Velger du å gå sydover, så er det bær å plukke om høsten, sopp er det også. I hele lia og langs elva er det et enestående fugleliv. Særlig på våren er det et yrende liv av trekkfugler og andre fugler. Det hender det er orrfugl også. Hare beiter her – elg også, den ser deg sikkert, for den er blitt så vant til mennesker. I flere uker om våren er den stadig å se på noen utsiktspunkter, det virker som den følger med i biltrafikken.

Nede i lia her er det spor etter jerngruver som Moss Jernverk eide. Jernverket tok ut mye ved på Hurum, det hadde vedrettighetene på den østre halvdel av Hurum. Kongsberg Sølvverk eide den andre halvdel, så det var lang vei å kjøre ved med hest den gangen.

Når du er kommet helt ned i lia, så følg jordekanten bort til Røttervoll-elva. Da kommer du til Røttervollbakken som tilhører I.F. Filtvet Fremad og var i bruk i over 60–70 år. Gå opp skibakken så kommer du til en vei som går ned til Filtvet. Turen er 5–6 km lang, men beregn deg god tid for det er Hurum-terreng du går i!